

UCHWAŁA NR 24/2023  
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ  
z dnia 29 maja 2023 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Twój Ruch o źródłach pozyskania środków finansowych w 2021 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 372 oraz z 2023 r. poz. 497)

**postanawia**

**odrzuć** sprawozdanie partii politycznej Twój Ruch o źródłach pozyskania środków finansowych oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2021 r z powodu niezłączenia do sprawozdania wszystkich wymaganych dokumentów finansowych i nieudzielenia wyjaśnień na pytania Państwowej Komisji Wyborczej, co rodzi domniemanie, że Partia pozyskiwała w okresie sprawozdawczym środki finansowe z naruszeniem przepisów ustawy skutkującym odrzuceniem jej sprawozdania, m.in. z naruszeniem art. 24 ust. 1 w związku z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

**Uzasadnienie**

Partia polityczna Twój Ruch (EwP 313) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2021 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Do sprawozdania Partii nie załączono sprawozdania biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej, wybranego

przez Państwową Komisję Wyborczą. Sprawozdanie to nie zostało sporządzone przez biegłego rewidenta wskutek nieudostępnienia mu przez Partię jej sprawozdania finansowego za 2021 r. wraz z dokumentami będącymi podstawą sporządzenia tego sprawozdania w okresie umożliwiającym terminowe sporządzenie sprawozdania przez biegłego rewidenta. Działanie takie stanowi uchybienie, które zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 3 i art. 38a ust. 2 ustawy o partiach politycznych, nie powoduje jednak odrzucenia sprawozdania finansowego partii.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych (z wyłączeniem Funduszu Wyborczego) partia polityczna Twój Ruch wykazała, że w okresie sprawozdawczym posiadała następujące rachunki bankowe prowadzone w PKO Bank Polski S.A. Rachunek bieżący o nr 39 1020 1042 0000 8302 0273 6395, rachunek o nr 81 1020 1042 0000 8402 0273 7724 przeznaczony dla gromadzenia środków z subwencji oraz rachunek Funduszu Wyborczego o nr 76 1020 1042 0000 8602 0273 7716 (w sprawozdaniu błędnie podano numer tego rachunku jako 76 1020 1042 0000 8502 0273 7716).

Partia wykazała w sprawozdaniu, że w roku sprawozdawczym pozyskała przychody/wpływy w kwocie 1510,00 zł pochodzące ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby fizycznej wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników.

W sprawozdaniu Partia wskazała ponadto, że w 2021 r. nie pozyskała żadnych środków do kasy, jak również nie były przekazane na jej rzecz wartości niepieniężne.

Partia wykazała także, że w okresie sprawozdawczym posiadała wyodrębniony – wskazany wyżej – rachunek Funduszu Wyborczego.

Stan środków finansowych na tym rachunku w dniu 1 stycznia 2021 r. wynosił 2305,02 zł.

Partia wykazała, że w okresie sprawozdawczym na rachunek ten pozyskała środki w wysokości 1440,00 zł pochodzące z jej rachunku bieżącego, a wydatki

poniesione w tym czasie z jej Funduszu Wyborczego związane były wyłącznie z opłatami za prowadzenie rachunku tego Funduszu i wyniosły 1440,00 zł.

Stan konta Funduszu Wyborczego na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosił 2305,02 zł.

Partia do sprawozdania nie dołączyła jednak wszystkich załączników wymaganych w rozporządzeniu Ministra Finansów z 18 lutego 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 269), tj. wykazów osób dokonujących wpłat środków finansowych na jej rzecz oraz historii wszystkich rachunków bankowych wykazanych w jej sprawozdaniu. Na wysłane do Partii pytania udzielone zostały tylko częściowe odpowiedzi i nie zostały załączone wszystkie wymagane dokumenty. Partia przesłała jedynie wykaz osób wpłacających składki członkowskie na jej rzecz w 2021 r., jednak sporządzony niezgodnie ze wzorem określonym w przywołanym wyżej rozporządzeniu Ministra Finansów. Ponadto wykazane w nim wpłaty nie znajdowały pokrycia w historii bieżącego rachunku bankowego Partii. Poza tym Partia nie przesłała historii jej rachunku bankowego opisanego w jej sprawozdaniu jako konto dla gromadzenia środków z subwencji. Nie istniała zatem możliwość ustalenia, czy potwierdzenia wysokości wpływów i wydatków dokonywanych przez Partię z tego rachunku oraz ich zgodności z przepisami ustawy o partiach politycznych.

Nieuzupełnienie przez Partię dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia badania zgodności jej sprawozdania z prawem, dodatkowo niepoddanie się badaniu przez biegłego rewidenta, uniemożliwia stwierdzenie, czy wykazane w sprawozdaniu dane są zgodne ze stanem faktycznym, a także rodzi domniemanie, że gospodarka finansowa prowadzona przez Partię w 2021 r. oraz jej sprawozdanie finansowe za ten okres, są niezgodne z regulacjami ustawy o partiach politycznych, także tymi powodującymi odrzucenie jej sprawozdania, jak art. 24 ust. 1 w związku z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Rodzi bowiem domniemanie przyjęcia przez Partię środków finansowych z nieuprawnionych źródeł w kwotach przekraczających kwoty określone w art. 38a ust. 1 pkt 2 lit. a przywołanej ustawy. W związku z tym sprawozdanie partii politycznej Twój Ruch nie może zostać przyjęte i należy je odrzucić. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w swoim postanowieniu z 22 września 2008 r., sygn. akt III SW 7/08, brak wyjaśnienia niezgodności finansowych przez partię

rodzi domniemanie faktyczne dokonania naruszeń i pozwala na odrzucenie sprawozdania. Ów brak wyjaśnienia zachodzi nie tylko w sytuacji nieudzielenia w ogóle przez partię odpowiedzi na zadane jej pytanie, ale także wówczas, gdy odpowiedź została wprawdzie udzielona, jednakże jej treść nie wnosi nic nowego do stanu faktycznego ustalonego wcześniej w trakcie badania.

Z powyższej analizy jednoznacznie wynika także, że Partia Twój Ruch nie zrealizowała spoczywającego na niej obowiązku prawnego rzetelnego i zgodnego ze stanem faktycznym przygotowania i przedstawienia sprawozdania finansowego Partii, a wraz nim kompletnej, uporządkowanej dokumentacji finansowej, w tym odpowiednich dowodów dotyczących poszczególnych wpłat, potwierdzających, że wszystkie środki finansowe pozyskane zostały przez Partię w sposób zgodny z obowiązującym prawem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 2005 r., III SW 3/05). Partia jest do tego zobowiązana przede wszystkim przez regulację art. 38 ust. 1 wskazanej ustawy o partiach politycznych, stanowiącą, że to partia polityczna składa Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe; ale także przez rozporządzenie Ministra Finansów z 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz.U. z 2003 r. poz. 269), określające wzór sprawozdania finansowego partii, w którym to sprawozdaniu partia zobowiązana jest wykazać wszystkie pozyskane środki finansowe, jak i źródła ich pochodzenia; przez rozporządzenie Ministra Finansów z 23 stycznia 2003 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości przez partię polityczną (Dz.U. z 2003 r. poz. 118) oraz przez ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (art. 41 ustawy o partiach politycznych), które zawierają zasady dokumentowania i ewidencji przychodów, wydatków, rozrachunków i składników majątkowych partii. Odpowiednio prowadzona i ujawniona dokumentacja, głównie finansowo-księgowa, oraz sporządzone na jej podstawie sprawozdanie finansowe są jednymi z najistotniejszych przejawów jawności finansowania partii politycznych, będącej elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06), znajdującej swoje umocowanie w art. 11 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co ważne, jawność ta nie powinna ograniczać się wyłącznie do przedkładania sprawozdań finansowych partii politycznych do badania właściwym do tego organom, ale powinna umożliwiać zapoznanie się z gospodarką finansową

prowadzoną przez partie każdemu zainteresowanemu (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 marca 2013 r., I OSK 513/13; oraz z 18 grudnia 2014 r., I OSK 687/14; a także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2016 r., II SAB/Wa 590/16). Od partii należy poza tym oczekiwać szczególnie wysokiej staranności w bieżącym prowadzeniu i w efekcie w przygotowywaniu jej dokumentacji finansowej, które to działania pozwalają na bieżące weryfikowanie przez właściwe do tego osoby w partii, czy nie doszło do wpłat dokonanych niezgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych i na niezwłoczne reagowanie na takie wpłaty.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii postanowiła jak w sentencji.

**Od niniejszego postanowienia partii politycznej Twój Ruch przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.**

Przewodniczący  
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak